

Ügyvédség.

Az ügyvédek gazdasági helyzete.*

(Befejező rész.)

V. Miért kell segíteni?

A magyar ügyvédségnek dicső hagyományai vannak. Az ügyvédek a többször említett Mária Terézia-féle rendeletre adott észrevételeikben mondják: „Becsülésben állott Magyarországon az ügyvédi hivatás, úgyhogy előkelő és főnemes családok fiai gyakorolták magukat benne, előkészülvén annak porondjain magasabb hivatalokra és méltóságokra. *Horváth Ignác* pozsonyi jogtanár „Biblioteca Jurisconsultorum Hungariae“ című 1786-ban kiadott művében az „Advocati Celebres“ nagy érdemeit méltatja. *Fraknói Vilmosnak* „A Martinovics és Társai összeesküvése“ című művére is utalok, mely könyvből, mint *Králik* írja: „Örök és tiszta fényben sugárzik ki a régi kar dicsősége, a védelem nemes önfeláldozása és jutalma, a tövisskoszoru; a szent hevülés emésztő szenvedése, kálváriáján kezdve fel a vérpadig.“ Hivatkozom *Deák Ferenc*re, aki azt mondta: „Hazánk ügyvédei, e tiszteletreméltó osztály, melynek egyedül köszönheti alkotmányunk majdani fennállását, alkotmányunk védelméért adósai vagyunk.“ Ki ne ismerné *Kölcsey Ferenc* védőbeszédeit?

Az ügyvédi hivatás fenségével természetesen minden országban és minden időben találkozunk.

Elég hivatkoznom a nagy római jogászra, *Papinianusra*, aki, noha tudta, hogy fejével játszik, *Caracalla* római császárnak megtagadta, hogy *Geta* öccsének meggyilkolását védje a szenátusban. *Papinianus* ezt mondta a császár szemébe: „Te megöletted öcsédet, — én ezt védeni nem tudom.“ Az ügyvédi válaszáért *Papinianus* életével lakolt.

Jogért, igazságért, eszményekért küzdünk, ha egyes emberek javai, élete vagy ami ezeknél is több, becsülete forog kockán. Nem akarok sérteni senkit, ki más pályán van. De megcáfolhatatlan igazság, hogy egyedül az ügyvéd — no és az orvos — viszik be minden ügyükbe egész tudásuk mellett egész egyéniségüket, szívüket, lelküket, feláldozzák nyugalmaikat, egészségüket, családjukat, ha a harc heve kívánja.

És ezen emésztő küzdelemért ugyan mi jár, nem is ma, hanem a világ teremtése óta?

„Veram deprendere messem Si libet, hinc certum patrimonio causadicorum Parte alia solum russati poni Lacerni.“

„Akarod tudni a mesterség gyümölcsét? Tedd az egyik

* A cikk első része a P.J. előző 3. számában.

serpenyőbe száz ügyvédnek egyesült díjait, a másikba *Lacerna* kocsiséit.“

Mint ügyvédek mennyit fáradsunk szivességből, mennyit ingyen. Emellett bőségesen kivesszük részünket a szociális köteleességekből, általában a közügyekből.

Legdrágább kincsünk a mi századok során végre kivivott függetlenségünk. Erre sem önérdékből van szükségünk. A kliens létérdeke, hogy ügyvédje merjen a hatalommal is szembeállni, ha törvényre hivatkozhatik.

Anyagi és erkölcsi függetlenségünkre, teljes szólásszabadságra, ügyvédi előnyök- és erényekre, tudásra, teljes integritásra, szeretetteljes kollégialitásra soha nagyobb szükségem volt e karnak, mint napjainkban.

Csonka-Magyarország ketrecében sinylődünk. Se katonánk, se pénzünk. Mivel verkedjük ki ősi igazunkat, ha nem a törvénykönyvvel kezünkben.

Elszegényedett a köztisztviselő is, elszegényedett a testvérosztályok minden rétege. Kérdem, nélkülözhető-e a gerinces ügyvédi kar? Hisz ez van hivatva kivívni a köztisztviselő jobb megélhetését is. Az ügyvédség van hivatva elhárítani a kísértés mérges kigyóit. Hivatva van a kijárók szennyhadát elsöpörni.

Szegény itt ma mindenki. De a szegények közt is szédítően nagy azok száma, kiknek nehéz jogaikhoz jutni, kiket nehéz jogaikhoz juttatni. A jog útja drága és hosszú. A legszorosabban kell tehát hivatása magaslatán álló ügyvédi karnak úgy az igazságszolgáltatás, mint a közigazgatás összes tényezőivel karöltve, egymást megértve dolgoznia, hogy igazához mindenki olcsón és gyorsan hozzájusson.

Jövönk reménytelen, ha nem hozzuk az ügyvédet azon helyzetbe, hogy tisztességgel megélhessen, hogy fenntartás nélküli bizalom övezze, hogy szavának súlyával, egyéniségének lathatásával eredményesen küzdhessen egyének igazáért, a nemzet kincseiért.

Azét kell hát a segítség, hogy karunk dicső hagyományaihoz híven sikeresen folytathassa sisyphusi harcát, nem magáért, hanem másokért és legfőképp a hazáért.

VI. Az orvosszerek.

Utaltam már arra, hogy bajaink régi keletűek. Kézzelfogható eredményt alig értünk el egyebet, mint az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet életre hívását.

Legújabb keletű intézményeink: 1. az 1925. évi október hó 11-én megalakult „Magyar Jogász és Mérnök Segélyegyesület”*, melynek célja, hogy:

* Az eszme nem új. Már *ifj. Palugyay Imre* (Ügyvédek, Buda, 1841. 135. l.) szükségesnek tartotta, hogy a várva remélt fegyelmi szék egyik feladatát képezze „az elhalt ügyvédek árváit, özvegyeit, 's elnyomorodott ügyvédegyedek sorsát segéllő pénztár felállítása, 's kezelése“.

a) az elhalt tag özvegyének, illetve az általa kijelölt igényjogosultnak rögtönös segélyt nyújtson (A. osztály);

b) megbetegedés folytán keresetképtelenné vált tagjának az egyesületi tőke arányában s évente meghatározott időre a betegség tartamára segélyt nyújtson (B. osztály) és

c) sorscsapás által sújtott, vagy önhibáján kívül segélyre szorult tagját különös méltánylást érdemlő esetben segélyben részesítse.

Az egyesületnek folyó évi január hó 1-én volt 362 tagja, ezek közt 131 ügyvéd, az első haláleset 1925. évi december hó 22-én következett be, az elhalt ügyvéd özvegyének kifizettek 5,962.400 koronát.

2. „Országos Ügyvédotthon Egyesület“, ennek célja:

a) otthon létesítése, hol az elaggott, rokkant vagy munkaképtelen ügyvéd és felesége vagy özvegye teljes ellátást nyerhet. Az ellátás az igénylő viszonyaihoz mérten ingyenes, fél-dijas, vagy egész dijas lesz;

b) ügyvédeknek betegség esetén szanatóriumi gyógykezelése;

c) temetkezési segélyalap létesítése, melyből a tag, elhalálása esetén özvegye, vagy hozzátartozója segélyt nyer;

d) ügyvédek özvegyének, vagy árváinak rendkívüli segélyezése.

Értesülésem szerint e fiatal egyesületnek már körülbelül 450 alapító és 1000 rendes fővárosi tagja van, de a vidék is hatékonyan támogatja.

Ami reform törvényhozási szabályozást igényel, azért rendszerint egészen hiába küzdünk. Példa erre az ügyvédi szólásszabadság fokozottabb biztosítására irányuló régi vágyunk. A „Budapesti Ügyvédi Kör“-ben 1897-ben vettem fel a kérdést, a Kamara magáévá tette, csekélységem fogalmazta a kamarai felterjesztést, ad acta került. *Baracs Marcell* a maga nagy tekintélyével felelevenítette az ügyet az 1924. évi december hó 4-én tartott országos ügyvédgyűlésen, újabb felterjesztés, újabb papirkosár.

Ezért kívánom, hogy szőnyegen tartsuk ugyan a törvény útján megoldandó kérdéseket is, de egyelőre és ezuttal azokat kapcsoljuk ki teljesen és csak oly eszmékkel foglalkozzunk, melyeket önerőnkől, esetleg egyiket-másikat min. rendelet útján iziben meg is tudunk valósítani.

A segítséget két oldalon keressük, etikai és anyagi téren.

A) Etikai kérdések.

A gazdasági krízis átcsapott a kar etikai talajára is. Nem esoda. A küzdelem a kenyérért mind elkeseredettebbé vált, az eszközökben kevésbé vagyunk válogatósak. A nép, de első-sorban az u. n. művelt középosztály felfogása a jogról és arról, mi szabad, mi illik, gyökeresen megváltozott — in pejus. A lazább felfogás, sajnos, tápot nyert azáltal, hogy szinte közhitté vált, hogy alkalomadtán befolyások és befolyásolások, politikai és egyéb áramlatok, szóval u. n. melléktekintetek ér-

vényesülhetnek közigazgatási, sőt — horribile dictu — bírósági döntéseknél is.

Ha már ily mód felett kényes témát érintek, van bátorságom azt is kimondani: peccatur intra muros is. Hivalkodás összeköttetésekkel sok esetben hasznosabbnak bizonyul a tisztá feyvereknél. A tudás háttérbe szorul, a tisztas versenyszabályok sutba dobatnak, könyökharc fejlődött ki, aki birja, marja.

Ne feledjük, hogy nincs még egy oly testület, mely heterogénebb elemekből állna, mint az ügyvédi kar. Származás, vallás, műveltség, tudás, világnézet, politikai és erkölcsi felfogás, anyagi erő, stb. tekintetében találkozunk egy kötelékben a legszélsőségesebb ellentétekkel. Ez ellentétek a legkiválóbban nyilatkoznak meg az érvényesülés terén.*

Épp ezért merem azt is állítani, hogy kétféle mértékkel kell mérnünk. Etikai szempontból sokkal szigorubban bírálhatjuk el. pl. az amugy is boldogulók csoportját, mint a nincstelenekét, kérlelhetetlenek lehetünk pl. a kiváltságosak gyéneívvel, megértőknek kell lennünk a tengődőkkel szemben stb.

Ezek előrebocsátása után áttérek a konkrét gyakorlati javaslatokra.

A fél jogai hatékonyabb kiküzdése és az igazság sikeresebb érvényesülése céljából emelni kell az ügyvédség tekintélyét. Szükségünk van tehát fokozott tiszteletre és bizalomra, de nemcsak a fél, hanem a hatóságok és bíróságok részéről is, hogy igaz szavunknak kellő sulya legyen és a jogszabály, de mindig csak a jogszabály érvényesüljön. Érvényesüljön pedig nem szép szemünk kedvéért, hanem önmagáért.

E nagyobb tekintély elérhetésének szükségelt eszközei:

1. *Bensőbb kartársi viszony.*

A „Budapesti Ügyvédi Kör“ legszentebb feladatai közé tartozik a kartársi viszony ápolása és e téren sikereire büszkén hivatkozhatik. Ámde a kartársi tekintetek mellözése mégis napirenden van, sőt veszedelmes elfajulásokhoz vezetett. Ennek egyik oka az, hogy karunk, mint vázoltam, a legheterogénebb elemekből áll. Egymást a kartársak nem ismerik és ha ismerik, megállapítják, hogy a kamarai tagságon kívül őket nem fűzi semmi egymáshoz, sőt nézeteik mindenben homlokegyenest ellentétesek. Az elfajulás másik oka a létkérdés, a morzsa, a kenyér, gyakran a kalács kérdése. Ennek kedvéért accaparálnak ügyeket, sőt lefokozzák a kartársat a fél szemében, nagylelkűek, ha saját díjaikról van szó, szükkeblűek, ha a kartársat kell díjazni. A bíró, a miniszter, vagy legalább is a miniszteri tanácsos, stb. jó barátom, leköteleztem és hasonló hivalkodásokkal nemcsak a fél rendes ügyvédét lehetetlenítik,

* Már Tóth Lőrinc (Ügyvédi állapotok, Pozsony, 1848. 26. l.) panaszoja: „Nem egy ügyvéd úgy viseli magát, mint a legközöségesebb céhbeli mesterember, de fölfogása nélkül azon nemesebb céhi, vagy inkább, hogy e gyűlölt szóval ne éljek, testületi szellemnek, melynél fogva egynek méltatlan sérelme az összes testület sérelmének tekintetik“.

hanem mételeyt visznek be a társadalomba, mely képes elhinni, hogy a jogkérdés igazán mellékes, minden a kijáráson mulik.

Azon alkalmi előny, melyet az ily „lefőzés“ jelent, eltörpül azon erkölcsi kár mellett, mely nyomában jár. Végeredményében az illető ügyvéd azt a felet rendszerint másodsor nem látja irodájában. Mert ha fájdalom; nem zárkozhatunk is el annak megállapítása előtt, hogy a bureauxban nincs minden rendjén, biznunk kell abban, hogy a szemmel látható javulás hova előbb helyre fogja állítani a hatóságok iránti elengedhetlen abszolút bizalmat.

A kartársi viszony, eszményét ékesen fejtette ki *Jules Favre* a Conférence megnyitásán 1861. évi november hó 16-án tartott beszédében:

„Tisztelni és szeretni egymást; gondosan, szeretetteljes türelemmel elkerülni a természetes érzékenykedések összeütöközését, minden részletben a delicatesse és loyaltitás kételyeit nagyratartani, kölcsönösen segíteni és támogatni egymást a bizonyításban, meghátrálni azon veszélyes és halálós sikerek előtt, melyeket csak az ellenfél megalázásával érni el, tapsolni a versenytárs talentumának, végül az értelem és szív benső és erős kötelékével egyesülni az önkény és igazságtalanság leve-résére, ez az, amit kartársinak mondok; ekként fogom fel azon nemes szabályokat, melyek karunkat szabályozzák és melyeket, amennyire tőlem tellett, fenntartani iparkodtam hivatalom első évében, amelyet Önök bizalma és szeretete oly kellemessé és édessé tettek.“

2. Továbbképzés.

Ha már benne vagyunk a gyónásban, ne hallgassuk el, hogy — nem tudunk eleget! A jogesetek maguk sokkal bonyolultabbak, mint azelőtt. De még szövevényesebbek maguk a jogszabályok. Amellett jogi irodalmunk sokkal szegényebb és még ez is nehezebben ismerhető meg, mert kinek telik szaklapokra, vagy pláne könyvekre.

Pedig az ügyvédnek tudni kell, — nem is tudhat eleget. Nekünk, kik legmélyebben vagyunk benne az élet forgatagában, kik előtt caleidoscop-szerű változatokban feltárul a hétköznapi mai élet minden elképzelhetetlen cifra-sága, nekünk, minden ügy első bírójának a tudás biztos iránytűjére van szükségünk, hogy a ködgomolyból kibogozzuk a gondjainkra bízott casust és mielőbb igazához juttassuk azt, ki joggal várja ezt tőlünk.

3. A jogi ismeretek népszerűsítése

Ha nekünk magunknak oly gyakran esik nehezünkre, hogy eligazodjunk az adott eseten, mennyivel tájékozatlanabb maga az ügyfél. Ennek oka egyrészt az, mire már szintén rámutattam, hogy a jog és igazság fogalma az egész vonalon, de — sajnos — az u. n. intellektuális középosztályban is gyökeresen in pejusz változott meg. Másik oka az egymást sűrűn felváltó és egyébként is bonyolult jogszabályok hihetetlen

labyrinthusa. Harmadik oka, hogy a gazdasági eltolódások és krízisek oly helyzeteket teremtettek, melyekben főképp a szegény ember magára hagyatva eligazodni képtelen.

Szükségesnek tartom tehát, hogy népszerű jogi előadások szerveztessenek és így tárjuk fel az érdekeltségek előtt azon jogi ismereteket, melyekre szükségünk van.

4. Példaadó élet.

Törekednünk kell arra, hogy önmagunkat nemesítsük. Gyakoroljuk magunkat az egyéni és ügyvédi erényekben, hogy növeljük a félnek irántunk megnyilatkozó bizalmát, vivjük ki az ellenérdekű fél, de legalább is az ellenérdekű kartárs tiszteletét, legyen tekintélyünk, ahol a fél nevében fellépünk.

Idézek *Lionville*, a párisi kar bátonnierjének 1857-ben tartott elnöki megnyitójából: „Akármit mondtok, akármit irtok, akármit csináltok, a kompozíció szabályai, a szólásmódok fölött, a gesztus és az ékesszólás szabályai fölött van valami, aminek szellemében beszélni, írni kell és amire mindenekelőtt kell törekednetek, van egy hangsúly, amelyet el kell érnetek. Ez a valami, ez az eljárási mód az, melyet a tartózkodás nélküli becsületesség ad; ez a hangsúly: a becsületesség hangsúlya. A bírónak az ügyvéden keresztül látni kell világosan és határozottan a becsületes embert; még pedig itt nem a gesztus, nem a hang, nem a toll művelése kell, maga a szellem az, amit hallani kell; a lélek, melyet emelni kell, a szív, melynek jó ösztöneit fenn kell tartani, erősíteni, nagyítani kell, folyton táplálván azt a legtisztább doktrinákkal, a legmagasabb ideákkal, a legnemesebb érzelmekkel; az erős elhatározás, amelyet tartani kell az egész életen át az, hogy sohasem mondjunk mást, mint ami igaz.

Aldozzátok fel, kedves gyermekeim, habozás nélkül mindig azt, ami hasznos, annak, ami igazságos és legyetek azon, hogy elérjétek *Montholon* dicsőségét, akinek a parlament elhitte pusztá szavát és feloldotta iratainak felolvasásától és *Lenormand* dicsőségét, akiről az első elnök nyílt ülésben mondta: „Higyjetek *Lenormandnak*, ha egy tényt allegál.“

5. A fegyelmi bíráskodás.

Nincs panaszom a fegyelmi bíráskodás ellen. Mégis rá kell mutatnom arra, hogy a kamarai ügyésznek nézetem szerint módjában áll az u. n. erkölcsi imponderabilitás kérdését. azután az inkollégialitás és a tisztességtelen verseny, valamint a mai rend kérdéseit éberren megfigyelni és e megfigyelések következményeit levonni.

B) Anyagi kérdések.

Már az etikai kérdések sorakoztatása sem volt egyszerű. Még nehezebb az anyagiak oly megoldása, melynek hasznát láthatnók. Hisz sem a létszámot apasztani, sem a munkakört kiterjeszteni nem lehet. Bevételeinknek ily természetes forrás-

ből fakadó megnövekedésére aligha számíthatunk. Allapítsuk meg tehát, hogy kénytelenek vagyunk félrendsabályokkal, surrogátumokkal beérni. Mégis hiszem, hogy e tekintetben sem kell ölbetett kezekkel belenyugodnunk sorsunkba, hanem akadhatnak eszmék, melyek megvalósulása utján helyzetünkön annyira, amennyire, javíthatunk.

A szóhajóhető eszközök több kartársam nézete szerint a következők:

1. Az ügyvédi díjszabás.

Díjszabásunk kielégítő. Biróságaink is rendszerint figyelembe veszik, kivéve a kir. Kuriát. De jogosan reméljük, hogy a kir. Kuria jelenlegi elnöke, a magyar jogásztársadalom büszkesége, *dr. Juhász Andor*, díjszabásunknak a legfőbb bíróság előtt is érvényt fog szerezni. Kamaránk választmánya e díjszabást következő határozatával ajánlja kartársaink figyelmébe: „A Budapesti Ügyvédi Kamara választmánya figyelmezteti a kartársakat, hogy a pénz vásárlási értéke állandó és rohamos csökkenésének, illetőleg az ebből eredő károsodásnak ellensúlyozására célszerűnek tartja, ha a kartársak ügyfeleiktől megfelelő összegű előleget kérnek.

Újból nyomatékosan figyelmezteti a választmány a kartársakat, hogy óvakodjanak költségperekben oly magatartástól, amely a másik kartárs jogos munkadíjának érvényesítését, illetőleg behajtását rosszhiszeműen akadályozza vagy késlelteti.

A választmány felhívja a kartársakat, hogy a köztiük és ügyfeleik közt keletkező jogvitákra vonatkozólag lehetőleg kössék ki a kamarai tagokból alakítandó választott bíróságot (kamarai választott bíróság).“

Ez elégtelen. A díjszabásnak a kar védőpajzsa alatt kell állni két irányban.

Elsősorban azt magunknak oly minimáltarifának kell tekintenünk, melyen alul indokolt kivételes esetektől eltékvintve nem illik dolgoznunk.

Másodsorban fegyelmi vétségnek kell tekintenünk, ha akad kartárs, ki kartársával szemben költségpert vállal, ha a költségjegyzék az irányító díjszabás figyelembevételével lett összeállítva.

Ajánlja a kamara a kartársak figyelmébe, hogy irodájukban függesszék ki a díjszabást.

Más kérdés, mit ér a legjobb díjszabás, ha a fél nem tud, vagy nem akar fizetni. Megírta már *íj. Palugyay Imre* (Ügyvédek, Buda, 1841. 136. l.): „Nálunk az ügyvéd többnyire a jó remény fokához utasítatik és a védenc számos bókolatok között távozva nem szünik megemlegetni, bizony Domine Spectabilis! el nem mulasztom annakidején hálámat bebizonyítani s ezzel eítávozik.“

2. A gondnokságok stb. sorrendje.

Kamaránk felterjesztésére bocsátatott ki a 4800/1922. I. M. sz. rendelet, amely a bíróságokat utasítja, hogy csödtömeggondnokokat, vagyongfelügyelőket és ügygondnokokat lehetőleg

csak az arcvonalon hadiszolgálatot teljesített ügyvédek sorából rendeljenek ki.

A kérdés revízióra szorul. A háboru befejezte óta eltelt már 8 év és így a privilégium elvesztette időszzerűségét. Hallomásom szerint abusosok is voltak. De ezektől eltekintve fájdalommal kellett észlelnünk, hogy a kar idősebb, sőt érdemesnél érdemesebb tagjai közt is nem egy, önhibáján kívül nehéz, mondhatni válságos helyzetbe került. Méltánytalan tehát továbbra is kizárni annak lehetőségét, hogy ily bizalmi állások ne adassanak oly kartársak kezére, kik arra sok évtizedes tisztes ügyvédi multjuknál fogva, de meg jelen helyzetükre való tekintettel is méltán rászolgáltak.

A kirendeléseknél a kamarának megfelelő jogkör volna biztosítandó.

3. *A közhatóságok kedvencei.*

Többszörösen utaltam már azon anomáliára, hogy vannak kartársak, kik összeköttetésekre való hivalkodásokkal accaparálnak ügyfeleket, rendszerint mások állandó klienseit és járnak ki ügyeket. Az összeköttetés gyakran nem is hivalkodás, hanem tényleges szoros kapcsolat. Mondják azt is, hogy a kapcsolat mögött közös anyagi érdek rejlik.

A kérdés tüzetesen vizsgálatra szorul. Ha van visszaélés, az kihat az egész karra és azt túrnünk nem szabad. Gyökeres segítség szükséges közérdekből és közös érdekünkben.

4. *Bajok a telekkönyvi és segédhivatalokban.*

A leépítés következtében az értesítések csak rövid időn át adatnak, ügyvédek tartoznak leírni, vagy leírni telekkönyveket, bírói határozatokat, a sürgetések és utánjárásoknak se szeri se száma, stb. . . , szóval bőven ismert panaszok.

Mindez ügyvédi szempontból időt rabló, nem lucratív tevékenység. Az ügy gyakran a felmerülő mellékköltségeket el sem bírja. A fél az ily költségeket legkevésbé szívesen fizeti és amellett esetleg még azok felmerültét sem hiszi el. A fél persze el sem tudja képzelni, hogy oly képtelenségek is előfordulhatnak, melyekről mi ügyvédek napestig tudnánk regélni.

E bajokon is segíteni kell.

5. *A kar önmegeadóztatása.*

Kamaránk választmánya bizonyos jogkört kiküzdött magának az ügyvédek kereseti, forgalmi és közvetve az ügyvédi gyakorlatból eredő jövedelmi adójának megállapítása kérdésében.

A kamara ezen jogköre szélesebb alapokra volna fektetendő, ami a karnak, de a kincstárnak is érdekében állna.

A forgalmi adó terén úgyszólván már elértük, hogy autonóm alapon intézményesen magunk állapítjuk meg a forgalmi adóalapot. Ugyanezt el kell érni a kereseti adónál, mely esetben ügyvédi jövedelmünk adóalapja már adva is lenne.

6. A tanulmányjusság értelme.

Az érettségiző ifjúság és a főiskolák jogászhallgatósága kellő módon figyelmeztetendő lenne, hogy ügyvédi pályára ne készüljön.

7. A gyakorlati idő hatékonyabb ellenőrzése.

A gyakorlati idő és különösen a színleges gyakorlat hatékonyabb ellenőrzése a létszámapasztás egyik alkalmas eszköze lehet.

8. Helyettesítés.

Bécsi kártársaink a helyettesítés terén érdekes és szerintem könnyen utánozható rendszert építettek ki. Azon ügyvédek neve, kik perfelvételi tárgyalásokat és egyéb, tisztán alaki perbeli cselekményeket megfelelő díjazás mellett hajlandók ellátni, jegyzékbe van foglalva. Büntjyekre külön jegyzék van. Létesítettek egy helyettesítési alapot, melybe mindazon ügyvédek, kik nem akarnak hivatalból történő védői kirendeléseket elfogadni, befizetnek. Az alapból díjazatnak azon ügyvédek, kik ily védelmeket mint helyettesek látnak el.

9. Az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet.

Ezen, annyi vér árán szerzett egyetlen nagy jóléti intézményünknek törvény alapján jár évi 500.000 aranykorona államszegély. Kap ma évi 70.000 aranykoronát. Napirenden kell tartani a kérdést, hogy megkapjuk visszamenőleg és folytatólag azt, ami jár.

Itt említem meg, hogy az osztrák ügyvédeknek csak igen szerény segélyforrásaik vannak. A német birodalmi ügyvédek igen hosszú előkészület után eljutottak egy általuk elkészített törvényjavaslatig, melyet „Entwurf eines Gesetzes über die Pensionsversicherung der deutschen Rechtsanwälte“ címen átadtak az ig. min.-nek. Az indokolásból idézem e jellemző mondatot: „Die berufsunfähigen Anwälte und die Witwen und Waisen des Standes hungern!“ Ez a helyzet a német birodalomban aránylag sokkal kisebb létszám mellett.

10. Segélyezés.

Felesleges bizonyítani, hogy a kamara rendes jövedelmeiből, továbbá a *Thuróczy* és *Szutrély*-alapítványokból, mint jelenleg egyedüli forrásokból nyújtható segély elégtelen.

Ezért szükségesnek tartanám, hogy ugyancsak bécsi mintára, a kamarai tagsági díjon felül annak 10%-át, mint külön segélyezési járulékot (Fürsorgebeitrag) vessük ki, hogy segélyre szoruló kártársakat és ezek hozzátartozóit ilyként is támogathassuk.

Pártoljuk az Országos Ügyvédotthon-Egyesületet és a Jogász- és Mérnökegyesületet is.*

E jóléti intézmények működési köre kiterjesztendő lenne az ügyvédi segéderőkre is.

11. *Beszerezési szövetkezet.*

Ez sem új eszme, sőt akkor, midőn ez általános divat volt, mi is megpróbálkoztunk vele. Csődöt is mondott. Régi szabály, hogy mi ügyvédek lehetünk elsődrendű oltalmazói mások jogi érdekeinek, de a leggyámoltalanabbak vagyunk a magunk dolgaiban. E tétel, úgy látszik, nemcsak privát ügyeinkre vonatkozatható, kollektív érdekeinknél sem boldogulunk.

A beszerzési szövetkezet ne csak közszükségleti cikkekhez juttasson előnyös áron, hanem foglalkozzék az összes irodai szerek jutányosabb árusításával is.

~~v. stb.~~

12. *Közös élektársasági iroda.*

Fel kell oly irodát a kamara segítségével altruista alapon állítani, hogy azon ügyvédek, kiknek nincs segédszemélyzetük, vagy az elégtelen, írásbeli munkálatokat e közös irodában készíttethessenek. Bécsi kartársaink az ottani kamara támogatása mellett már berendeztek egy irodát.

13. *Kedvezményes telefon.*

Az orvosoknak kedvezményes tarifájuk van. Mi is kértük, sőt többször is; állandóan el lettünk utasítva. Ezt kérnünk kell újból, hisz elég szolgálatot teszünk a köznek. A telefonköltséggel a felek rendszerint nem terhelhetők meg és így meddő, de mégis elkerülhetetlen rezsikiadásunk van.

VII. *Befejezés.*

Indítványozom, hogy az itt kifejtett és a felszólalások rendjén véglegesen megszövegezendő óhajok hozassanak a Budapesti Ügyvédi Kamara tudomására oly célból, hogy a Kamara azokat mérlegelje és a szükséghez képest a további intézkedéseket saját hatáskörében tegye meg.

Ha leszűrjük az óhajokat, bizony-bizony kimondhatjuk, elég szerények azok, sok jót tőlük még akkor sem várhatnánk, ha egytől-véig iziben megvalósulnának, ami pedig igazán nem megy.

* Ehhez hasonló intézmény a Budapesti Gyakorló Orvosok Segélyző Egyesülete, mely már 37 év óta áll fenn. Célja ugyanaz. Az egyesület betegsegítő A) osztályának 700, özvegyek és árvák segítő B) osztályának 1000 résztvevő tagja van. Keresetképtelen orvosoknak napi öt aranykorona, elhunyt tagtársak özvegyeinek és árváinak ezer befizető tag mellett kétezer aranykorona segélyt juttathat.

Bécsi kartársainknak is van u. n. elhalálzási segélypénztáruk. A segély összegét bizonyos rezsiköltség levonásával az elhunyt tag hátramaradottainak fizetik ki. Legalább telik a temetkezésre!

S mégsem szabad a karnak, mint ilyennek, mint zárt területnek kétségbeesnie.

Megszoktuk a bajt, hisz a századok óta túlzásfolt kar mindig szenvedett ez alatt. Csak természetes, hogy a háboru és a vele járó nyomorúságok e bajokat fokozták.

Amde, ha napirenden tartjuk a kérdést, ha okulunk azokon, amik okulás céljából hangzottak el, ha közeledünk egymáshoz, ha tudatára ébredünk annak, hogy a karunkban rejlő erők egységes felhasználása nemcsak tüntetés lesz szolidaritásunk mellett, hanem alkalmas lesz arra is, hogy ténylegesen fókuszok a kar általános megbecsülését, ha hívek maradunk eszményeink- és hagyományainkhoz és ha végül és mindenképp fölött teljes mértékben teljesítjük összes kartársi kötelességeinket, akkor mégis csak bekövetkezend, amiben hiszek és rendületlenül bízni akarok:

a magyar ügyvédi kar dicsőségének feltámadásában!

Dr. Szilágyi Artur Károly.

Az ügyvédség megbecsülése. A Kuria Pk. IV. 3020/1925. sz. végzésével egy részvénytársasági ügyben benyújtott igazolási kérelmet elutasított. Az igazolási kérelem indokálul a folyamodó azt adta elő, hogy ügyvédje a törvényszék főljástrom irodájában még törvényes határidőben adta be a felfolyamodást, amelyet a főljástrom-iroda másnap küldött át a céghivatalba, ahol ez az 1 nappal későbbi kelettel iktattatott. Az ekként előadott tényállás igazolására bemutatta ügyvédje feljegyzési könyvének hiteles kivonatát, amelyben a beadvány 1925 február 9-ik napján jegyeztetett fel és kérte az eljáró ügyvéd kihallgatását is.

A kir. Kuria indokolásában kimondotta, hogy a Kuria megítélése szerint a bemutatott okirat nem alkalmas az előadott ténykörülmeny valószínűsítésére, mert ez csupán azt bizonyítja, hogy az ügyvédi könyvben az idézett bejegyzés foglaltatik, „*de ebből nem vonható következtetés arra, hogy a szóbanforgó felfolyamodása kellő időben be is adatott*”. Megtoldja a Kuria ezt a felütnő kijelentését azzal, hogy a folyamodó részvénytársaság ügyvédjének kihallgatását is mellőzendőnek tartja, mert az ügyféllel szemben felelős ügyvéd, saját tényéről lévén szó, „vallomásának megfelelő valószínűsítő erő nem tulajdonítható”. A Kuria tehát egy füst alatt megtagadja ugy az ügyvédi könyv megbízhatóságát, mint az ügyvéd szavahihetőségét, teszi pedig ezt egy olyan ügyben, ahol igazolásról lévén szó, a törvény sem kíván bizonyítást, hanem csak valószínűsítést. A Kuria döntésében nem is a helytelen jogi állásfoglalás a döntő, hanem az ügyvédség emberi értékelése. Nem tudjuk okát adni ennek a rigorozus és az ügyvédséget szinte stigmatizáló bírói állásfoglalásnak motívumait fellelni.

Ügyvédi költség. A Kuria P. VI. 1594/1925. sz. ítéletében azt mondotta ki, hogy a telekkönyvi kivonat kiegészítéséért a telekkönyvnel adott ajándékot felperes ügyvéd ügyfeleire át nem háríthatja. Ez a kijelentés alig érthető. Minden megbízott követelheti az ügyre hasznosan fordított kiadásai megtérítését. Az a szempont, hogy ezek a kiadások egy jogilag fennálló kötelezettség teljesítéseként merülnek-e fel, vagy pedig önkéntes, de az ügy érdekében álló célszerű juttatás, különbséget nem tehet. A gyakorlat mindaddig, amíg az ily juttatások a turpis causa tilalmába nem ütköznek, vagy akár összegszerű magosságuk